

OPEN DAG ROL:

Stof voor discussie

Kunnen lelietelers met de stikstofgebruiksnorm van 145 kilo/hectare uit de voeten? Kunnen nieuwere bolonstmettingsmiddelen de oude standaard vervangen? Is een goede vuurbestrijding met minder middel in flexibelere spuitschema's mogelijk? Stof genoeg voor discussie op de open dag van de Stichting Regionaal Onderzoek Lelieteel in Noord- en Oost-Nederland (ROL).

De proefveldlocatie

Tekst en foto: Gerrit Wildenbeest

Een beetje redelijk weer, goede catering ter verzorging van de innerlijke mens, en proeven die tot discussie noden. Meer is er niet nodig voor een interessante open dag en aan die voorwaarden voldeed de open dag van ROL te Vledder ook dit jaar weer. In de omgeving van het eigenlijke proefveld konden bezoekers in de ochtend diverse aparte proeflocaties bezoeken. Daaronder een interessant onderzoek naar de stikstofgebruiksnorm voor lelies van 145 kg per hectare die in 2007 is vastgesteld. Volgens telers in Noord-Oost Nederland kunnen sommige nieuwe LAs en OT's hogere opbrengsten realiseren als die N-norm overschreden mag worden. Met andere woorden het op de gebruiksnorm afgestemde bemestingsadvies volgens het stikstof-

bijmeststelsel (NBS) vindt men voor deze cultivars onvoldoende. Het PPO (financiering PT) onderzoekt in de proef of dat van toepassing is voor de sterk groeiende OT 'Manissa'. Daarvoor wordt het bemestingsadvies volgens NBS vergeleken met een praktijkschema. In dat laatste schema wordt een totale N-gift van 240 kg gegeven, nog los van de N die in de praktijk vaak met drijfmest wordt meegegeven. Die 240 kilo is bijna het dubbele van het NBS-systeem gebaseerd op een basisgift van 25 kilo en vier bijmestmomenten. Dat systeem komt uit op een totale N-gift van 126 kilo en bij een basisgift van 40 kilo op 142 kilo. Volgens onderzoeker Hans Kok is het NBS systeem in het algemeen voldoende. "Uit ander onderzoek blijkt dat een hogere N-gift niet leidt tot hogere opbrengsten". Hij kan zich wel voorstellen dat als sommige cultivars meer N- onttrekken dan wordt toegevoegd door de stikstofgift op den duur

de buffer wordt opgesnoept. Bepaling van de bolopbrengst en de N-onttrekking zal uitsluitend moeten geven of het NBS-systeem al dan niet voldoet voor hoog-opbrengende cultivars als 'Manissa'.

KOSTENBESPARING

Een ander door PPO uitgevoerd onderzoek betreft de vuurbestrijding. In de praktijk hechten leliekwekers nog steeds sterk aan vaste spuitschema's die in het verleden hun waarde hebben bewezen. Volgens onderzoekster Marjan de Boer kan met flexibeler schema's, waarbij meer gelet wordt op de infectiekansen, fors op middel worden bespaard zonder dat dit ten koste gaat van de vuurbestrijding en de opbrengst. Het stadiumafhankelijk spuiten is een wekelijks schema dat begint met lage doseringen, die vervolgens richting de bloei stapsgewijs verhoogd worden. Bij proeven in 2008 leverde dat 21 procent besparing op middelen op bij een uitstekende vuurbestrijding en dito bolopbrengst. Kostenbesparing zonder opbrengstderving, dat moet de lelieteler in deze barre tijden toch aanspreken. De Boer hoopt dan ook dat kwekers eindelijk hun voorzichtigheid laten varen en meedoen met een grootschalige praktijkproef in 2010. De toepassing in de vuurbestrijding van GNO's (gewasbeschermingsmiddelen van natuurlijke oorsprong) biedt eveneens mogelijkheden, mits toegepast in een geïntegreerd systeem. In 2008 bleek het afwisselen van een GNO en een fungicide op basis van infectiekansen te resulteren in een goede vuurbestrijding, een goede bolopbrengst en 30 procent minder fungicide.

UITVAL

Proeftuin Zwaagdijk onderzoekt het ontsmetten van plantgoed via boldompeling. Er zijn een aantal nieuwe middelen op de markt, die vaak worden toegevoegd aan het bestaande advies. Wellicht leidt dat tot een onnodige stapeling van middelen in de strijd tegen kwalen als Fusarium en Penicillium. De voorlopige conclusie van vorig jaar en dit jaar is dat het ter discussie staande middel Topsin M (onderdeel van de oude standaard Captan + Mirage Plus + Topsin M) eventueel gemist kan worden; schema's met bijvoorbeeld Securo en Rudis voldoen goed. Anders is dat met Spirit. Gaven de meeste objecten visueel weinig verschillen te zien, het veldje waarop Spirit solo was toegepast vertoonde een mindere stand. Volgens onderzoeker Frank Kreuk is er bij de solo-toepassing van Spirit kans op 35 procent uitval en groeiemming.